

[Drachmann.]

skulde i Sandhed ikke tro, hverken at vor økonomiske eller vor handelspolitiske Situation, opfordrede til saa megen Selvfornægtelse; men den synes altsaa at skulle præsteres, ogsaa fra den høje Rigsdags Side.

Trods disse principielle Betæneligheder vil jeg understrege, at hvis det her virkelig drejede sig om Toldfred eller blot Toldvaabenhvile, kunde vi gaa vidt i Resignation, overvinde mange principielle Betæneligheder og gaa ind for et saadant Skridt i Tillid til vore Erhvervs Tilpasningsevne. Naar jeg siger „vore Erhverv“, vil jeg gerne dermed understrege, at det jo ingenlunde blot er Landbruget, hvis Interesser hemmes af urimelige Toldskranker ude omkring, men ogsaa og i høj Grad Industri og Handel. Men dette Forslag og denne Konvention, som nu foreligger, maa vi bekæmpe, saa sandt som den i Stedet garanterer Opretholdelsen af de bestaaende Told-Uligheder og Told-Uretfærdigheder, som vi fra alle Sider har været enige om at føre Kampen mod, om end med højst forskellige Vaaben. Den opretholder denne Told-Ulighed til Gavn for Lande, som har ført en aggressiv Toldpolitik og i Virkeligheden til Skade, Spot og Spe for dem, der afholdt sig derfra. Det er denne Form for Dydens Belønning, som vi synes er lidt for meget af det gode, selv om den, som i det foreliggende Tilfælde, kommer i en overordentlig smuk Emballage fra Genève. Vi staar, hvad angaar Problemerne: Toldfred, økonomisk Forstaaelse og Samvirke i Europa over for et af Tidens største og mest komplicerede Spørgsmaal. Hvor kompliceret det er, kan man i Virkeligheden se af følgende Paradoks: Hvis det ikke lykkes at finde Form eller Former for økonomisk Samvirke og Forstaaelse i Europa mellem Europas Lande, da er der ingen Tvivl om, at man kan sige, at denne vor gamle Verdensdel i det lange Løb er distance-ret. Paa den anden Side er det ganske klart, at hvis man tænkte sig alle disse skelsættende Toldskranker fjernet med eet Slag, vilde dette medføre den allerstørste Krise, ja, maaske Katastrofe i næsten alle Europas Lande, en Katastrofe, udgaaende øjeblikkelig fra Landbruget, ogsaa hurtigt omfattende Industrien og krævende til sin Afvikling Kapitaler, som overhovedet ikke er til Stede, maaske end ikke i Fantasiens Verden. Jeg nævner kun dette for at vise, hvor store Perspektiver der er i dette Problem i al Almindelighed, men

ogsaa specielt for vort Land, for hvis Afsetning Toldskrankerne i mange Tilfælde — hvad vi er enige om — er store Hindringer og skadelige Hindringer, men for hvis økonomiske Struktur Udlandets Toldsatser paa andre Omraader er lige saa nødvendige og givne Forudsætninger.

Jeg nævner alt dette for at vise, hvor mangesidet, hvor indviklet dette Problem er, som man nu vil lægge Spirene til at løse ved den foreliggende Konvention. Naar man erkender Alsidigheden og Indvikletheden ved dette Problems Løsning, tror jeg ogsaa, man vil erkende, at det ikke maa forfuskes i sin første Start. Jeg tror, det vilde blive til ubodelig Skade for Sagens senere heldige Løsning. Men dernæst er det dog ganske klart, at ogsaa for os — og jeg fremhæver endnu en Gang: maaske ikke mindst for vort Land — er grundige og alsidige Undersøgelser og Udredninger aldeles nødvendige, Undersøgelser og Udredninger, som i første Række paakalder Erhvervslivets egen Medvirkning. Mig bekendt er der ikke fra Erhvervsorganisationerne fremkommet Udtalelser i denne Anledning, og efter det Tidsrum, hvori Sagen har været offentligt kendt, nemlig fra i Lørdags, har det jo heller ikke været fysisk muligt, men jeg vil dog henvise til den Skrivelse, som Industriraadet i Fjor afgav officielt til Handelsministeriet, hvori Industriraadet for sit Vedkommende præciserer den Stilling, man maatte tage til de daværende Planer om en 2-aarig Toldfred, — de Planer, som nu altsaa er blevet indsnævret til den Konvention, vi behandler i Dag. Da præciserede Industriraadet i Slutningen af sin Skrivelse sin Henstilling til Handelsministeren om, at der ved internationale Meningsstilkendegivelser, som paa afgørende Maade berører Industriens Vilkaar, gives vor Industri Lejlighed til at udtale sig, inden Danmarks Stilling fastslaaes. Jeg synes, det er et lige saa rigtigt som beskedent Krav, og vi fra vor Side vil ikke turde tage Ansvaret for at tage Stilling til denne Sag, navnlig ikke en positiv Stilling, uden at vi har hørt Erhvervenes Mening om dette vigtige Spørgsmaal. Der er jo reelt Frist til November, som jeg sagde før, og jeg synes, vi bør benytte denne Tid til en virkelig Orientering i vore Erhverv og en Fastlæggelse af de Maal, vi bør tilstræbe, de Maal, som Danmarks specielle indre økonomiske Vilkaar maa fastsætte, de Maal, som samtidigt maa afveje baade Hensynet til Eksportinteresserne ude, Beskæftigelsesproblemerne hjemme og meget andet. Først naar disse Maal er